

**Základná škola s materskou školou Alexandra Vagača,
Štúrova 12, 962 12 Detva**

„Dobrá škola, ktorá napĺňa sny detí a vedie ich do úspešnej budúcnosti“

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

1. VŠEOBECNÉ ÚDAJE

Názov programu:

Inovovaný školský vzdelávací program Základnej školy s materskou školou Alexandra Vagača, Detva

Stupeň vzdelania: ISCED1 – základné/primárne vzdelanie
ISCED2 – základné/nížšie sekundárne vzdelanie

Dĺžka štúdia: ISCED1: 4 roky
ISCED2: 5 rokov

Študijná forma: denná

Vyučovací jazyk: slovenský

Druh školy: plnoorganizovaná štátna základná škola

Zriaďovateľ:

Názov: Mesto Detva
Adresa: J. G. Tajovského 7, 962 12 Detva

Predkladateľ:

Názov školy: Základná škola s materskou školou Alexandra Vagača, Detva
Adresa: Štúrova 12, 962 12 Detva
IČO: 42302498
Riaditeľ školy: Ing. Margita Gajdošová
Zástupca riaditeľa pre ZŠ: RNDr. Michaela Trnková, PhD.
Zástupca riaditeľa pre MŠ: Viera Rapčanová
Telefónne číslo: +421 950 865 927
E-mail: zsstudt@zsstudt.edu.sk
Internetová adresa: www.zsstudt.edu.sk

Platnosť dokumentu: od 1. septembra 2019

Inovovaný školský vzdelávací program Základnej školy s materskou školou Alexandra Vagača,
Detva **v y d a n ý**

V Detve, dňa 31.08.2019

Ing. Margita Gajdošová
riaditeľka školy

Uznesenie Pedagogickej rady

Pedagogická rada odporúča riaditeľke Základnej školy s materskou školou Alexandra Vagača, Detva

v y d a ť Inovovaný školský vzdelávací program.

V Detve, dňa 28.08.2019

Uznesenie Rady školy

Rada školy odporúča riaditeľke Základnej školy s materskou školou Alexandra Vagača, Detva v y d a ť

a mestu Detva, zriaďovateľovi školy s ch v á l i ť Inovovaný školský vzdelávací program.

V Detve, dňa 28.08.2019

RNDr. Vladimír Fekiač

predseda Rady školy ZŠ s MŠ Alexandra Vagača, Detva

Stanovisko zriaďovateľa

Mesto Detva, zriaďovateľ Základnej školy s materskou školou Alexandra Vagača, Detva s ch v a ľ u j e – n e s ch v a ľ u j e Inovovaný školský vzdelávací program.

V Detve, dňa

Ing. Ján Šufliarský

primátor mesta Detva

Záznamy o platnosti a revidovaní Inovovaného školského vzdelávacieho programu

Platnosť IŠkVP/Revidovanie	Dátum prerokovania v PR	Zmena, inovácia, úprava
01.09.2019	28.08.2019	

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základná škola s materskou školou Alexandra Vagača v Detve je škola rodinného typu, je druhou najstaršou školou v tomto meste. Jej umiestnenie je situované v sídliskovej časti mesta. Naša škola dáva šancu na vzdelávanie všetkým. Školu navštevujú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, so vzdelávaním ktorých máme dlhoročné skúsenosti. Vzdelávanie je podporované odbornou vyspelosťou vyučujúcich, spoluprácou s odbornými inštitúciami a s rodičmi.

Výstavba školy začala v roku 1952 a v auguste 1955 bola výstavba ukončená. Následne na to bola dňa 1. 9. 1955 slávnostne otvorená osemročná základná škola. Bolo zriadených 8 tried s počtom žiakov 222. V školskej budove bola otvorená aj školská stravovňa. Osemročná základná škola trvala do roku 1960. Po vytvorení nového školského zákona sa škola zmenila z osemročnej na deväťročnú základnú školu. Škola takto fungovala až do roku 1976 keď opäť prešla na osemročnú školskú dochádzku.

Orientácia na vyučovanie cudzích jazykov od 1. ročníka

Od roku 1972 sa začalo na škole pokusné vyučovanie cudzích jazykov - nemeckého a anglického. Od tohto roku, s malými prestávkami, sa vyučovanie cudzích jazykov neustále skvalitňovalo, o čom svedčia mnohé vynikajúce výsledky žiakov dosiahnuté v rôznych súťažiach, či olympiádach. Po roku 1989 celá spoločnosť pocítila veľkú potrebu vzdelávania detí v cudzích jazykoch. Aj naša škola zareagovala na túto skutočnosť a po mnohých úskaliach a vypracovaní učebných plánov sa v roku 1995 prvýkrát uskutočnili psychologické testy detí, ktoré končili materskú školu a nastupovali do prvých ročníkov. Na základe výsledkov testov sa v školskom roku 1995/96 prvýkrát otvára experimentálna prvá trieda s vyučovaním anglického jazyka. Celý projekt bol garantovaný Ministerstvom školstva a napriek náročnosti tohto experimentu dosiahli žiaci týchto tried i po pridaní druhého cudzieho jazyka výborné výsledky. V tomto trende škola pokračuje a jej hlavný smer zamerania je komunikácia v cudzích jazykoch.

Čestné meno

V septembri 2011 bolo udelené škole čestné meno po Alexandrovi Vagačovi, ktorý sa preslávil v Detve v 19. storočí bryndziarstvom a syrárstvom. Jeho výrobky v tom čase boli známe nie len na území Slovenska, ale aj v zahraničí. Vo vzdelávabí sa škola snaží naplňať odkaz "**S pctivosťou najďalej zájdeš.**"

Metóda CLIL

Od školského roka 2009/2010 sa škola ako jena zo 14 na Slovensku zapojila do experimentálneho overovania a začala vyučovať od 1. ročníka dva cudzie jazyky - anglický aj nemecký.

V školskom roku 2013/2014 sme začali s experimentálnym overovaním metódy CLIL na druhom stupni pod vedením Štátneho pedagogického ústavu Slovenskej republiky. Metóda CLIL je používaná hlavne v predmetoch MAT, GEO a vznikol nový predmet Svet okolo nás.

Vznik materskej a jazykovej školy

Od školského roka 2012/2013 začala svoju činnosť jednotriedna materská škola a z toho dôvodu vznikol nový subjekt s názvom - Základná škola s materskou školou Alexandra Vagača v Detve. Materskú školu navštevuje 20 detí vo veku od troch do šiestich rokov. Od tohto termínu je pri ZŠ s MŠ zriadená i jazyková škola pre vyučovanie cudzích jazykov – anglického a nemeckého.

SUPERAR

Projekt funguje na škole od septembra 2015. V školskom roku 2015/2016 sa realizoval len formou krúžkovej činnosti čo bolo nedostatočné a nebolo možné naplniť ciele projektu z dôvodu nepravidelnosti a nedostatočnej hodinovej dotácie. Aj napriek tomu deti vystupovali na rôznych miestach: Bratislava, Banská Štiavnica a školské akcie ako Vianočná akadémia 2015, 60. výročie školy (február 2016), koncert na MDD 2016.

Po výbornej odozve a skúsenostiach s týmto projektom sme od školského roka 2016/2017 začali s deťmi intenzívne pracovať v rámci vyučovania. Predmet hudobná výchova na I. stupni je posilnený na 2 vyučovacie hodiny týždenne a všetci žiaci sú vedení k základnému hudobnému vzdelaniu jednak podľa platných osnov iŠkVP, ktoré zabezpečuje prítomnosť nášho pedagogického zamestnanca a navyše sú vedení profesionálnou dirigentkou, ktorá absolvovala vo Viedni i kurzy výučby metódami projektu SUPERAR, ktoré sú zamerané hlavne na učenie sa pozornosti, rozvoj jazykových kompetencií a spájanie umenia – hudby s používaním jazyka. Deti majú v repertoári skladby spievané po slovensky, nemecky, anglicky, hebrejsky i albánsky.

Naším spoločným cieľom je teda odborne vyučovať a vychovávať deti k umeniu – konkrétne k hudbe spájaním s jazykom, pohybom, tancom a dať priestor každému žiakovi naučiť sa vyjadrovať spevom. Myšlienka projektu hovorí, že každé dieťa sa naučí spievať, vnímať rytmus a hudbu, len niekto sa to naučí hneď a inému to trvá dlhšie. Skúsenosti s projektom hovoria o vynikajúcich skúsenostiach nie len v napredovaní v speve a vnímaní hudby, ale aj všeobecne o zlepšení pozornosti a sústredenosti detí, a tým i o zlepšení ich prospechu všeobecne.

Rekonštrukcia školy

V školskom roku 2015/2016 škola prešla rozsiahlou rekonštrukciou, ktorú realizoval zriaďovateľ mesto Detva a financovaná bola zo štrukturálnych fondov EÚ.

Dnes je škola plnoorganizovanou základnou školou s materskou školou Alexandra Vagača, ktorá má všetky ročníky, člení sa na prvý a druhý stupeň a vzdelanie sa realizuje samostatnými na seba naväzujúcimi vzdelávacími programami a s počtom žiakov 190 sa zaraďuje medzi najmenšie školy v meste Detva.

Priestory školy sú situované do jednej budovy, v ktorej sa nachádza materská škola, základná škola, telocvičňa, školská jedáleň, školský klub detí a aj základná umelecká kola ako samostatný právny subjekt. Tento komplex škôl v jednej budove je výhodou pre rodičov a žiakov školy, pretože všetko je pod jednou strechou.

Charakteristika žiakov

Prevažná väčšina žiakov pochádza zo spádovej oblasti školy, ale školu navštevujú i žiaci mimo spádovej oblasti určenej zriaďovateľom a z iných obcí. Dôvodom je záujem o vyučovanie dvoch cudzích jazykov od 2.ročníka. Spádová oblasť určená zriaďovateľom: Detva, ulice: Pionierska, Záhradná, Štúrova, Strojárska, Ostravská, T. Vansovej, Krpelná, E. M. Šoltésovej, Agátová, M. R. Štefánika 1 – 31 nepárne, Obrancov mieru 2 – 32 párne.

Medzi žiakmi školy sú aj žiaci integrovaní v bežných triedach, žiaci so špecifickými poruchami učenia a žiaci pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Personálne zabezpečenie

Vedúci zamestnanci

- riaditeľ školy
- zástupkyňa riaditeľa školy pre ZŠ
- zástupkyňa riaditeľa školy pre MŠ
- vedúca hospodársko-ekonomického úseku
- vedúca školskej jedálne

Vedúci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, absolvujú funkčné vzdelávanie najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície.

Vedúci nepedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady.

Všetci vedúci zamestnanci sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu. Podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov, zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

Spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi, uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

ISCED 1 zabezpečuje 6 pedagogických zamestnancov, ktorí majú pedagogickú a odbornú spôsobilosť, z nich 3 zamestnanci majú kvalifikáciu na vyučovanie ANJ a 1 zamestnanec má kvalifikáciu na vyučovanie NEJ.

ISCED 2 zabezpečuje 11 pedagogických zamestnancov s odbornou spôsobilosťou pre jednotlivé predmety. V tejto oblasti škola spolupracuje so strednými školami - Gymnázium a Spojenou školou v Detve.

Asistenti učiteľa sú 2 pedagogickí zamestnanci, ktorí sú zamestnaní na polovičný úväzok a prednostne sa venujú práci so žiakmi so zdravotným znevýhodnením. V rámci projektu "Dajme šancu byť úspešní" v škole pracujú aj 2 pedagogickí zamestnanci zamestnaní na plný úväzok a prednostne sa venujú práci so žiakmi so sociálne znevýhodneného prostredia.

Špeciálny pedagóg

V rámci projektu "Dajme šancu byť úspešní" v škole pracuje 1 pedagogický zamestnanec zamestnaný na plný úväzok a prednostne sa venuje práci so žiakmi so zdravotným znevýhodnením.

Výchovný poradca je skúsený pedagóg, spolupracuje s učiteľmi, rodičmi, s CPPPaP v Detve, s ČŠPP v Detve, so špeciálnym pedagógom, so strednými školami v okolí.

Zbormajster - dirigent zabezpečuje vyučovanie HUV v rámci projektu SUPERAR.

3. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Vízia školy

„Dobrá škola, ktorá napĺňa sny detí a vedie ich do úspešnej budúcnosti“

Poslanie školy

Poslanie školy stojí na prvom mieste pri plánovaní zmien a vyjadruje zmysel jej fungovania.

Poslaním školy je:

- vytvárať podmienky na rozvoj vedomostí a schopností každého žiaka s ohľadom na jeho intelektuálne, povahové a fyzické možnosti,
- viesť deti a žiakov k poznaniu kultúrneho a prírodného dedičstva svojho regiónu za účelom pestovania úcty k svojej vlasti, kraju i k sebe samému.
- rozvíjať jazykové zručnosti žiakov prostredníctvom moderného vyučovania, s dôrazom na aktívne používanie nadobudnutých jazykových zručností v prirodzenom zmysluplnom kontexte,
- viesť otvorenú komunikáciu s rodičmi, podporovať spoluprácu školy s rodičmi a verejnosťou.

Poslanie našej školy je teda zamerané na žiaka, ktorému sú poskytované „služby“ ako: vzdelanie zamerané na jeho osobnostný rozvoj s individuálnym prístupom, efektívne vzdelávanie v dvoch cudzích jazykoch od prvého ročníka, poznanie tradícií a kultúry regiónu, formovanie pozitívnych postojov k životnému prostrediu a vlastnému zdraviu, podpora prosociálneho myslenia a správania.

Hodnoty školy

Hodnoty školy sa upriamujú na nasledujúce: Poctivosť - Sloboda – Ľudskosť – Zodpovednosť.

1. **Poctivosť** znamená že:

- každý žiak aj učiteľ koná zodpovedne a so ct'ou,
- každý žiak aj učiteľ odmieta podvod a šikovnosť chcieť využiť všetko,
- každý žiak pristupuje k učeniu svedomito a čestne,
- každý učiteľ vykonáva svoju prácu svedomito a čestne.

2. **Sloboda** znamená že:

- každý má právo na autonómne konanie a zodpovedá za jeho dôsledky,
- každý má právo na vlastný názor a jeho prejavenie v primeranej podobe,
- každý má právo prejaviť svoju tvorivosť a originalitu,
- nikto nesmie svojím konaním ohrozovať a obmedzovať druhých,

- každý musí rešpektovať ostatných ľudí, správať sa k nim tolerantne a úctivo,
- každý má právo podieľať sa na tvorbe pravidiel školy a podávať návrhy na zlepšenie,

3. **Ľudskosť** znamená že:

- každý má právo byť akceptovaný, nerobíme rozdiely v rasách, náboženstve, pohlaví, pôvode,
- konáme a myslíme bez predsudkov,
- spoločne budujeme atmosféru priateľstva, spolupráce a tolerancie v škole,
- každý má právo byť pochopený, snažíme sa byť empatickí,
- každý má právo na omyl, každý sa snaží svoje chyby naprávať,

4. **Zodpovednosť** znamená že:

- každý žiak aj učiteľ zodpovedá za vlastné konanie,
- každý žiak aj učiteľ správa sa a koná v súlade so všeobecnými etickými normami,
- každý žiak aj učiteľ preberá zodpovednosť za svoje negatívne správanie a zastáva sa tých, s ktorými sa zle nespravodlivo zaobchádza,
- každý žiak dbá o zlepšenie svojich zručností, vedomostí a správania,
- každý žiak aj učiteľ sa aktívne zúčastňuje na každodennom živote školy.

Vymedzenie vlastných cieľov

Ciele ŠkVP vychádzajú z celkovej charakteristiky školy, jej SWOT analýzy, postavenia školy v regióne, materiálne – technických podmienok na vzdelávanie, zloženia a kvality pedagogického zboru, zloženia žiakov, ich sociálneho prostredia a záujmov.

Všeobecné dlhodobé ciele:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a tvorivé a kritické myslenie,
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa,
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní,
- rozvíjať sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu, podporovať prosociálne správanie žiakov,
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane životného prostredia a upevňovaniu svojho zdravia,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí,
- vytváranie pozitívnej sociálnej klímy v škole,
- autoevalvácia výsledkov žiakov, plánov, cieľov a klímy školy

Špecifické ciele vzdelávania

1. Na konci školského roku 2020/2021 bude 90 % žiakov končiacich primárne vzdelávanie vedieť anglický jazyk minimálne na úrovni A1.

2. Na konci školského roku 2021/2022 bude 90 % žiakov končiacich nižšie sekundárne vzdelávanie vedieť anglický jazyk minimálne na úrovni A2 a nemecký jazyk na úrovni A1.

Dobré osvojenie cudzieho jazyka pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať v budúcnosti k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon v uplatnení sa na trhu práce. Požiadavkou zamestnávateľov z regiónu je "učte jazyky, najlepšie dva".

Cieľom je dosiahnuť merateľnú úroveň vedomostí a zručností z anglického jazyka porovnateľnú s referenčnými testami Cambridge English. Dosiahnutie cieľa budeme podporovať požívaním metódy Jolly Phonics a integrovaným vyučovaním cudzieho jazyka v iných predmetoch - svet okolo nás, matematika, prírodoveda, výtvarná výchova, vlastiveda - CLIL.

Pre ďalšie zvyšovanie kvality vyučovania cudzích jazykov sa v školskom roku 2018/2019 škola stala prípravným centrom E-KU Inštitútu jazykovej a interkultúrnej komunikácie v Nitre - autorizovaného skúškového centra pre skúšky Cambridge English.

3. Na konci školského roku 2020/2021 bude každý absolvent nižšieho sekundárneho vzdelávania prezentovať svoju prácu elektronickou formou.

Digitálne kompetencie patria medzi najdôležitejšie kľúčové kompetencie, ktoré definuje Európska komisia v Európskom referenčnom rámci. Naším cieľom je, aby všetci absolventi školy boli digitálne spôsobilí v práci s informačnými a komunikačnými technológiami, vedeli správne, efektívne a bezpečne komunikovať prostredníctvom PC a Internetu a kriticky spracovávali a prezentovali informácie aj s využitím cudzieho jazyka.

4. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY, PROFIL ABSOLVENTA

Zameranie školy

1. Rozvoj jazykových kompetencií

Dôraz kladieme na ovládanie materinského jazyka, kultivovanú komunikáciu a na čítanie s porozumením.

V oblasti cudzích jazykov sa dlhodobo zameriavame na vyučovanie dvoch cudzích jazykov - anglického od prvého ročníka a nemeckého od druhého ročníka.

2. Podpora kladného vzťahu k životnému prostrediu a zdravého životného štýlu.

V rámci projektu Vráťme deti do prírody podporujeme vyučovanie v revitalizovanom ovocnom sade - Vagačovom dvore, ktoré smeruje k získaniu nielen teoretických vedomostí a praktických zručností z viacerých oblastí výchovno-vzdelávacieho procesu, kladného vzťahu k prírode a svojmu zdraviu.

3. Rozvoj funkčnej gramotnosti s dôrazom na technické myslenie a zručnosti.

V rámci prírodovedných predmetov a techniky budeme rozvíjať praktické zručnosti a myslenie žiakov potrebné v každodennom živote.

4. Posilnenie prosociálneho správania a rešpektovania práv iných prostredníctvom detského zboru - Superar.

Prostredníctvom zboru SUPERAR rozvíjame vzťah ku kultúre, posilňujeme kultúrne správanie v kolektíve, rešpektovanie všetkých ľudí so svojimi odlišnosťami.

Profil absolventa

Absolvent ISCED 1 - primárne vzdelávanie

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom a nemeckom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;

- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Absolvent ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelávanie

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk - anglický a nemecký na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;

- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

ISCED1

Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov

Jazyk a komunikácia

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a anglický jazyk. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie. Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-žžitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote. Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplyvujúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

Človek a spoločnosť Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť. Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinne voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov. Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiám a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce. Do vzdelávacej oblastí patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo

sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie. V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosť na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využiteľných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

Prierezové témy

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích

oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁵ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami. V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Enviromentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.**

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozítiva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho

kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu⁷. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni; osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem

vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

ISCED2

Vzdelávacie oblasti

Jazyk a komunikácia

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie. Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na

aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť. Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako

aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú. Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti. Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom. Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiám a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce. Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k

získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálnoodborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho seberealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť

spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom telesná a športová výchova, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

Prierezové témy

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁴ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami. V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie; osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy Mediálna výchova je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozítiva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;

- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva. S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia

Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na

zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Učebné osnovy

Učebné osnovy všetkých predmetov s výnimkou nemeckého jazyka a predmetu svet okolo nás sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Štandardy sú zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

NEMECKÝ JAZYK

Štandardy predmetu sú uvedené v prílohe.

SVET OKOLO NÁS

Štandardy predmetu sú uvedené v prílohe.

**Učebný plán
ISCED 1**

Rámcový učebný plán iŠkVP platný (pre 1. - 4. ročník)						
Vzdelávacia oblasť	Predmet	1.	2.	3.	4.	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7 + 1	31 + 1
	Anglický jazyk	1 + 1	1 + 1	3 - 1	3 - 1	6 + 2
	Nemecký jazyk	0	0 + 1	0 + 1	0 + 1	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4 + 1	4	16 + 1
	Informatika			1	1	2
Človek a príroda	Prvouka	1	2			3
	Prírodoveda			1	2	3
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2	3
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1	2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	4 + 4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2 + 1	2	8 + 1
Základ		21	21	22	24	88
Volitelné hodiny		1	2	3	2	8
Navýšené hodiny		1	1	1	1	4
Spolu		23	24	26	27	100
+= PRESUN V RÁMCI POVINNÝCH ČASOVÝCH DOTÁCIÍ						
+= DISPONIBILNÉ HODINY						
HUV = FINANCOVANÉ Z VLASTNÝCH ZDROJOV (1 VH v každej triede)						

ISCED 2
ŠUP platný od 01.09.2015 (číslo 2)
ŠUP platný od 01.09.2017 (číslo 3)
ŠUP platný od 01.09.2018 (číslo 4)

Vzdelávacia oblasť	Predmety	4.	4.	3.	2.	2.
vzdelávacia oblasť	predmety	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	5(4+1)	5	5
	Anglický jazyk	3	3	3	3	3
	Nemecký jazyk	1(0+1)	1(0+1)	2(0+2)	2(0+2)	3(1+2)
	Svet okolo nás	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	5(4+1)	5(4+1)	5(4+1)
	Informatika	1	1	1	1	1(0,5+0,5)
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	3(2+1)
	Geografia	2	2(1+1)	1	1	2(1+1)
	Občianska náuka		1	1	1	1(0,5+0,5)
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	
Človek a príroda	Biológia	2	2(1+1)	1(2-1)	1	1
	Chémia			2	2	2
	Fyzika		2	1	2	1 (2-1)
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2(1+1)	1	1	1	
	Hudobná výchova	2(1+1)	1	1	0(1-1)	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2
Základ štátny vzdelávací program		25	26	25	26	24
Voliteľné hodiny		2	3	5	4	6
Presun hodín						
SPOLU		27	29	30	30	30

ISCED 2 - ŠUP platný od 01.09.2018 (číslo 4)
 V školskom roku 2019/2020 platný pre 5., 6.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	X	X						
vzdelávacia oblasť	predmety	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	ŠVP	Disp.	spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	5(4+1)	5	5	24	1	25
	Anglický jazyk	3	3	3	3	3	15		15
	Nemecký jazyk	1(0+1)	1(0+1)	2(0+2)	2(0+2)	2(0+2)	0	8	8
	Svet okolo nás	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	0	5	5
Matematika a práca informáciami	Matematika	4	4	5(4+1)	5(4+1)	5	21	2	23
	Informatika	1	1	1	1		4		4
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	3(2+1)	6	1	7
	Geografia	1(2-1)	2(1+1)	2(1+1)	1	1	6	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4		4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5		5
Človek a príroda	Biológia	2	2(1+1)	1(2-1)	1	1	7		7
	Chémia			1(2-1)	2	2(1+1)	5		5
	Fyzika		2	1	2	2(1+1)	6	1	7
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5		5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2(1+1)	1	1	1	0(1-1)	5		5
	Hudobná výchova	2(1+1)	1	1	0(1-1)		4		4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10		10
Základ štátny vzdelávací program		25	26	25	26	25	127	19	146
Voliteľné hodiny		2	3	5	4	5	19		
Presun hodín		+2, -1	+1	+1, -2	-1	+1, -1	0		
SPOLU		27	29	30	30	30	146		

ISCED 2 - ŠUP platný od 01.09.2017 (číslo 3)
V školskom roku 2019/2020 platný pre 7.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety			X					
vzdelávacia oblasť	predmety	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	ŠVP	Disp.	spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	5(4+1)	5	5	24	1	25
	Anglický jazyk	3	3	3	3	3	15		15
	Nemecký jazyk	1(0+1)	1(0+1)	2(0+2)	2(0+2)	2(0+2)	0	8	8
	Svet okolo nás	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	0	5	5
Matematika a práca informáciami	Matematika	4	4	5(4+1)	5(4+1)	5	21	2	23
	Informatika	0(1-1)	1	1	1	1(0+1)	4		4
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	1	1	3(2+1)	6	1	7
	Geografia	2	2(1+1)	1	1	1	6	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4		4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5		5
Človek a príroda	Biológia	2	2(1+1)	1(2-1)	1	1	7		7
	Chémia			2	2	1	5		5
	Fyzika		2	1	2	2(1+1)	6	1	7
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5		5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2(1+1)	1	1	1	0(1-1)	5		5
	Hudobná výchova	2(1+1)	1	1	0(1-1)		4		4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10		10
Základ štátny vzdelávací program		25	26	25	26	25	127	19	146
Voliteľné hodiny		2	3	5	4	5	19		
Presun hodín		+2, -1	+1	-1	-1	+1, -1	0		
SPOLU		27	29	30	30	30	146		

ISCED 2 - ŠUP platný od 01.09.2015 (číslo 2)

Inovovaný od 01.09.2017 s úpravou navýšenia hodiny DEJ v 9.ročníku

V školskom roku 2019/2020 platný pre 8. a 9. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety				X	X			
vzdelávacia oblasť	predmety	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	ŠVP	Disp.	spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	5(4+1)	5	5	24	1	25
	Anglický jazyk	3	3	3	3	3	15		15
	Nemecký jazyk	1(0+1)	1(0+1)	2(0+2)	2(0+2)	2(0+2)	0	8	8
	Svet okolo nás	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	1(0+1)	0	5	5
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	5(4+1)	5(4+1)	5	21	2	23
	Informatika	0(1-1)	1	1	1	1(0-1)	4		4
Človek a spoločnosť	Dejepis	2(1+1)	1	1	1	3(2+1)	6	2	8
	Geografia	1(2-1)	2(1+1)	1	1	2(1+1)	6	1	7
	Občianska náuka		1	1	1	1	4		4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	1	1	1	1	1	5		5
Človek a príroda	Biológia	2	2(1+1)	1(2-1)	1	1	7		7
	Chémia			2	2	1	5		5
	Fyzika		2	1	2	1	6		6
Človek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5		5
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2(1+1)	1	1	1	0(1-1)	5		5
	Hudobná výchova	2(1+1)	1	1	0(1-1)		4		4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10		10
Základ štátny vzdelávací program		24	27	25	26	25	127	19	146
Voliteľné hodiny		3	2	5	4	5	19		
Presun hodín		+2, -2	+2	-1	-1	+1, -1	0		
SPOLU		27	29	30	30	30	146		

Poznámky

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.

2. V predmete Svet okolo nás sa rozdelenie tried na skupiny realizuje, ak počet žiakov triedy dosiahne 17.

3. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálne - technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.

4. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:

- vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;
- vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;
- vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;
- špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami.

5. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné) hodiny v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu.

6. V primárnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy v predmete prvý cudzí jazyk vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne; a ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk, musí si ho v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne, ktoré mu je škola povinná z rámca voliteľných hodín zabezpečiť.

7. Škola môže poskytovať vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22 hodín. Učebný plán a učebné

osnovy pre nultý ročník vypracuje škola podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie.

8. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za predpokladu, že zachová ich vnútornú logickú štruktúru a zásadu veku primeranosti.

9. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

10. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.

11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik - Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

12. Škola využije v 9. ročníku pri tvorbe školského vzdelávacieho programu jednu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín na posilnenie vyučovacieho predmetu dejepis.

5. SPÔSOB, PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Prijímanie žiakov do našej školy je realizované v zmysle Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe žiadosti rodiča.

Na základné vzdelávanie do 1.ročníka prijímame deti, ktoré dovърšili šiesty rok veku a dosiahli školskú spôsobilosť a o prijatie ktorých požiada na základe zápisu zákonný zástupca dieťaťa. Do 1. ročníka výnimočne prijímame i deti, ktoré nedovърšili šiesty rok veku, a to vъdy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a vșeobecného lekára pre deti a dorast.

Štúdium žiakov pre nižšie stredné vzdelávanie sa realizuje plynule, prechodom z primárneho vzdelávania. Podmienkou je ukončenie primárneho vzdelania.

Podľa § 16 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti školského vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy získavajú žiaci primárne

vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania alebo adekvátnom stupni viacročného gymnázia.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti školského vzdelávacieho programu pre druhý stupeň základnej školy získavajú žiaci stupeň vzdelania - nižšie sekundárne vzdelanie. Dokladom o ukončení nižšieho sekundárneho vzdelávania je vysvedčenie s doložkou.

6. ORGANIZAČNÉ PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE

Formy organizácie výchovy a vzdelávania upravuje platná legislatíva /§ 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov/. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí spravidla 5. – 9. ročník.

Povinné personálne zabezpečenie

Efektívna realizácia ŠVP je podmienená aj potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérnej pozície);
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu;
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov;
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- pre realizáciu športovej prípravy v príslušnom športovom odvetví je potrebná trénerská kvalifikácia;
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov;
- preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti pri práci so žiakmi a v spolupráci s rodičmi.

Odborní zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickkej, logopedickej, špeciálnopedagogickej, liečebnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

7. MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Budova školy je bezbariérová, trojpodlažná, triedy a odborné učebne sa nachádzajú na 2. a 3. podlaží, školská jedáleň a odborná učebňa prírodovedných predmetov a techniky je situovaná na podzemné podlažie.

Na prvom podlaží je Základná umelecká škola Svetozára Stračinu a materská škola.

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najprijemnejšie, kladieme dôraz na estetické prostredie tried, chodieb, školského dvora. Aktuálne informácie o aktivitách školy sú umiestnené na informačných tabuliach na chodbách a na nástenkách. Prostredie tried a chodieb spĺňa bezpečnostné i hygienické kritériá. Pre lepšiu informovanosť rodičov o dianí v škole o známkach ich detí máme spustenú webovú stránku, zavedenú internetovú žiacku knižku a na 1. nadzemnom podlaží je umiestnený elektronický informačný panel, an ktorom sa online zobrazujú informácie. Počas každého školského roka sa podľa možností snažíme o zlepšovanie materiálneho vybavenia tried novým školským nábytkom.

V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

Priestorové vybavenie

pre manažment školy - kancelárie riaditeľa a zástupcu riaditeľa školy; kancelária pre technicko-ekonomický úsek; kancelária zamestnanca PaM je spoločná so ZUŠ,

pre pedagogických zamestnancov školy - zborovňa pre I. a II. stupeň samostatne,

pre nepedagogických zamestnancov školy - kancelária vedúcej školskej jedálne, šatňa pre upratovačky a kuchárky,

hygienické priestory - sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov, priestor vo vestibule školy na prezúvanie obuvi s odkladacími skrinkami;

odkladacie a úložné priestory - kabinety pre učebné pomôcky; didaktickú techniku; skladové priestory; archív;

učebné priestory - škola má 10 kmeňových tried – učebne, kde sú žiaci počas celého dňa

Odborné učebne

Počítačová učebňa 1: - nachádza sa v nej 17 počítačov, slúži prednostne na vyučovanie informatiky, je v nej nainštalovaný výukový softvér,

Počítačová učebňa 2: - nachádza sa v nej 12 počítačov, slúži na vyučovanie aj iných predmetov okrem informatiky, je v nej nainštalovaný výukový softvér,

Jazyková digitálna učebňa ANJ: - nachádza sa v nej dataprojektor, softvérové jazykové vybavenie a knižničný fond na cudzie jazyky,

Interaktívna učebňa: – nachádza sa v nej interaktívny set, slúži prednostne na vyučovanie NEJ, ale aj iných predmetov podľa potreby.

Učebňa prírodovedných predmetov a techniky: – slúži na vyučovanie fyziky, biológie, chémie a techniky

Kuchynka: – vybavená kuchynským riadom, elektrickým sporákom.

Telocvičňa: – veľká, vhodná na loptové hry, kabinet je potrebné dopĺňať novými modernými pomôckami, ktoré získavame z rôznych projektov a súťaží.

Školské ihrisko a školský dvor so sadom: po realizácii projektu necie názov Vagačov dvor, nachádza sa na ňom bežecká dráha, priestor cvičenie a na malý futbal. V sade sa nachádzajú vybudované učebne - koliba Vagačka, trieda v skleníku a trieda pod borovicou, ktoré sa využívajú na vyučovanie v záhrade.

V rámci celej budovy školy je možnosť WiFi pripojenia na internet, čo umožňuje využívanie internetu priamo na vyučovaní v triedach.

Každá kmeňová trieda I. stupňa má interaktívny set spolu v štyroch triedach alebo fixne uchytený dataprojektor s notebookom.

Každá kmeňová trieda II. stupňa má fixne uchytený dataprojektor s notebookom.

Školská jedáleň sa nachádza priamo v budove školy, poskytuje obed, desiatu.

8. PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku).

Pri organizovaní výletov, exkurzií, výcvikov, ako aj iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti (škola v prírode, plavecký výcvik, lyžiarsky a snoubordingový výcvik, vychádzka...) sa musí vychádzať z platnej legislatívy (najmä vyhláška o základnej škole, vyhláška o škole v prírode,

smernica o plaveckom výcviku), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky na vyučovanie. Tieto podmienky zabezpečujú: technik BOZP, požiarny technik, vedenie školy, pedagogickí zamestnanci, prevádzkoví zamestnanci. Školenie zamestnancov školy o BOZP a PO sa uskutočňuje pravidelne 1 – krát za dva roky. Poučenie žiakov o BOZP sa uskutočňuje na začiatok školského roka na triednickej hodine, na prvej hodine telesnej výchovy, technickej výchovy, chémie, fyziky, pred plaveckým a lyžiarskym kurzom, školou v prírode, pred výletom, pred vychádzkami do prírody. Dbáme na pravidelné revízie zariadení podľa platných predpisov a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

Základom organizácie pracovnej činnosti žiakov a učiteľov je rozvrh hodín, vyučovacia hodina trvá 45 minút; nemožno ju bezdôvodne predlžovať ani skracovať. Obedňajšia prestávka pre žiakov prvého ročníka a druhého ročníka sa začína najneskôr po piatej vyučovacej hodine a pre žiakov tretieho ročníka až deviateho ročníka najneskôr po šiestej vyučovacej hodine v rozsahu minimálne 30 minút. Školský poriadok školy presne vymedzuje povinnosti žiakov i zamestnancov školy. Pre zamestnancov platí i organizačný a pracovný poriadok. V prípade vzniku úrazu je pedagogický zamestnanec povinný zapísať úraz i jeho ošetrenie a ďalšie riešenie do knihy úrazov. V prípade potreby je nutné zabezpečiť privolanie záchranej služby a oznámiť túto skutočnosť zákonnému zástupcovi.

9. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ A ŽIAKOV

Hodnotenie žiakov je v súlade s Metodickým pokynom MŠ SR č.22/2011, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov základných škôl v Slovenskej republike a ktorý nadobúda účinnosť 1. mája 2011, v znení neskorších predpisov

Všeobecné ustanovenia

a) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

a) **priebežné hodnotenie** sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

b) **celkové hodnotenie** žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

b) Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky.

c) Definovaný počet známok na základe hodinovej dotácie predmetu za polrok:

- 1 hodina týždenne – 3 známky a viac + známky za proces učenia alebo aktivitu

- 2 až viac hodín týždenne – 5 známok a viac + známky za proces učenia alebo aktivitu

d) Oznámenie výsledku hodnotenia - učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

e) Rozvrh skúšok - písomné práce a ďalšie druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok. Pravidelným rozvrhnutím hodnotiacich činností zabráni preťažovaniu žiaka. Úlohy na precvičenie pamäti žiaka sú zadávané minimálne 3 dni pred skúškou. Písomné práce učiteľ archivuje do konca príslušného školského roka.

f) Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môže žiak robiť len jednu skúšku uvedeného charakteru.

g) Na konci školského roka v druhom júnovom týždni budú žiaci vykonávať výstupné testy za príslušný školský rok z jazykov a všeobecného prehľadu, ktorý bude zahŕňať ostatné predmety. Výsledok testov sa nebude započítavať do výslednej známky.

h) Zákonných zástupcov žiaka informujú o prospechu:

- triedny učiteľ – priebežne a tiež na rodičovských združeníach,

- učitelia jednotlivých predmetov – zápisom známok do žiackej knižky a do elektronickej žiackej knižky. Do elektronickej žiackej knižky vyučujúci zapisuje známky priebežne, minimálne raz týždenne.

i) V prípade výrazného zhoršenia prospechu informuje zákonných zástupcov žiaka riaditeľ školy písomne na návrh triedneho učiteľa.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov v primárnom vzdelávaní

a) Podkladom pre celkové hodnotenie z predmetu sú 2 zložky:

- **vedomosti a zručnosti** - známky za ústne odpovede a písomné práce, bleskovky, rozcvičky, testy, diktáty, čítanie s porozumením
- **proces učenia** - vypracovávanie domácich úloh a nosenie si pomôcok na hodinu.

b) Priebežné hodnotenie **Vedomostí a zručností**:

- tematické testy (T) - testy po tematických celkoch, štvrťročné práce, nácvičný a kontrolný diktát, slohová práca - váha vid' tabuľka. Žiak musí absolvovať všetky tieto práce.
- ostatné preverovacie metódy (O) - ústne odpovede, bleskovky - váha vid' tabuľka

c) Pri priebežnom písomnom hodnotení vedomostí a zručností využívame nasledujúcu stupnicu:

1. – 3. ročník

100 – 90 % = 1

89 – 75 % = 2

74 – 50 % = 3

49 – 35 % = 4

34 – 0 % = 5

4. ročník

100 – 90 % = 1

89 – 75 % = 2

74 – 55 % = 3

54 – 35 % = 4

34 – 0 % = 5

d) Pri priebežnom hodnotení diktátov využívame nasledujúcu stupnicu:

Nácvičný

0 – 1 chyba 1

2 – 3 chyby 2

4 – 6 chýb 3

7 – 9 chýb 4

10 a viac chýb 5

Kontrolný

0 – 2 chyby 1

3 – 4 chyby 2

5 – 7 chýb 3

8 – 10 chýb 4

11 a viac chýb 5

Kontrolný - 4. ročník

0 – 1 chyba 1

2 – 4 chyby 2

5 – 7 chýb 3

8 – 10 chýb 4

11 a viac chýb 5

e) Výsledná známka z bleskoviek sa vypočíta matematickým priemerom z 3 známok a do priemeru sa bude započítavať váhou 35 %.

f) Pri priebežnom ústnom hodnotení vedomostí a zručností využívame nasledujúcu stupnicu:

1 – výborný

2 – chválitebný

3 – dobrý

4 – dostatočný

5 – nedostatočný

Stupeň 1 (výborný) Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný) Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý) Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný) Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný) Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho

činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

g) Za **proces učenia** vyučujúci udeľuje za každý mesiac maximálne 100 bodov a minimálne 1 bod. Na konci mesiaca sa počet bodov pretransformuje na známku podľa stupnice uvedenej v bode c) tohto článku.

h) Percentuálny podiel zložiek tvoriacich výslednú známku v jednotlivých ročníkoch je nasledovný:

Tabuľka:

Ročník	Vedomosti, zručnosti		Proces učenia
	T	O	P
1.ročník	40 %	20 %	40 %
2.ročník	50 %	25 %	25 %
3.ročník	50 %	35 %	15 %
4.ročník	50 %	35 %	15 %

i) Výslednú známku vypočítava automaticky elektronický systém v internetovej žiackej knižke podľa nasledujúceho vzorca:

Vzorec na výpočet celkového hodnotenia za polrok:

$$(T_1 + T_2 + \dots) \cdot 0,50 + (O_1 + O_2 + \dots) \cdot 0,35 + (P_1 + P_2 + \dots) \cdot 0,15$$

$$Z = \frac{\dots}{\dots}$$

$$(T \cdot 0,50 + O \cdot 0,35 + P \cdot 0,15)$$

T₁, T₂, ... - známky z tematických testov; T – počet známok z tém. testov

O₁, O₂, ... - známky z ostatných preverovacích metód; O – počet známok z ost. prever. metód

P₁, P₂, ... - známky za proces učenia; P – počet známok za proces učenia

j) Vyučujúci môže žiakovi na konci hodnotiaceho obdobia udeliť aj inú známku, než je vygenerovaná elektronickým systémom, avšak s rozdielom maximálne o jeden stupeň.

k) Predmety etická výchova a náboženská výchova sa hodnotia slovom absolvoval a, neabsolvoval.

Hodnotenie žiakov v nižšom sekundárnom vzdelávaní pre predmety – slovenský jazyk literatúra, cudzie jazyky, svet okolo nás, matematika, informatika, fyzika, biológia, chémia, fyzika, technika

a) Podkladom pre celkové hodnotenie z predmetu sú 2 zložky

- **Vedomosti a zručnosti** - váha 85%

- **Aktivita žiaka** - váha 15%

b) Priebežné hodnotenie **Vedomostí a zručností:**

- tematické testy (T) - testy po tematických celkoch, štvrt'ročné práce, diktáty, slohové práce
- váha 50%. Žiak musí absolvovať všetky tieto práce.
- ostatné preverovacie metódy (O) - ústne odpovede zahŕňajúce maximálne 3 učivá, diktáty, bleskovky, praktické cvičenia, protokoly - váha 35%

c) Pri priebežnom písomnom hodnotení vedomostí a zručností využívame nasledujúcu stupnicu:

- 100 – 91 % výborný
- 90 – 76 % chválibebný
- 75 – 59 % dobrý
- 58 – 40 % dostatočný
- 39 - 0 % nedostatočný

d) Pri priebežnom hodnotení diktátov využívame nasledujúcu stupnicu:

Kontrolný	
0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 – 7 chýb	3
8 – 10 chýb	4
11 a viac chýb	5

e) Výsledná známka z bleskoviek sa vypočíta matematickým priemerom z 3 známok a do priemeru sa bude započítavať váhou 35 %.

f) Pri priebežnom hodnotení predmetu Svet okolo nás sa hodnotí obsahová aj jazyková úroveň vedomostí a zručností.

g) Pri priebežnom ústnom hodnotení vedomostí a zručností využívame nasledujúcu stupnicu:

- 1 – výborný
- 2 – chválibebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Stupeň 1 (výborný) Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný) Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý) Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný) Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný) Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

h) Priebežné hodnotenie **Aktivity žiaka (A)** je výlučne známkou 1 – výborný. Aktivita je pracovná aktivita na hodine, prezentácia, projekty, olympiády, súťažné práce, publikovanie v školskom alebo inom časopise, domáca úloha v rozsahu dokončenia pracovného listu alebo cvičenia na fixovanie vedomosti alebo zručnosti - vid' príloha č.1.

i) Výslednú známku vypočítava automaticky elektronický systém v internetovej žiackej knižke podľa nasledujúceho vzorca:

Vzorec na výpočet celkového hodnotenia za polrok:

$$(T1 + T2 + \dots) \cdot 0,50 + (O1 + O2 + \dots) \cdot 0,35 + (A1 + A2 + \dots) \cdot 0,15$$

Z = -----

$$(T \cdot 0,50 + O \cdot 0,35 + A \cdot 0,15)$$

T1,T2,... - známky z tematických testov; T – počet známok z tém. testov

O1,O2,... - známky z ostatných preverovacích metód; O – počet známok z ost. prever. metód

A1,A2,... - známky za aktivitu; A – počet známok za aktivitu

j) Predmety etická výchova a náboženská výchova sa hodnotia slovom absolvoval a neabsolvoval.

Hodnotenie žiakov v nižšom sekundárnom vzdelávaní pre predmety výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova

a) Podkladom pre celkové hodnotenie z predmetu sú 2 zložky

- **V - Vedomosti a praktické zručnosti** - váha 70%
- **A - Aktivita žiaka** - váha 30%, hodnotí sa len stupňom 1 - výborný

b) Pri priebežnom hodnotení vedomostí a zručností využívame nasledujúcu stupnicu:

1 – výborný

2 – chváľitebný

3 – dobrý

4 – dostatočný

5 – nedostatočný

Stupeň 1 – výborný, ak žiak

- má záujem o preberané učivo v plnom rozsahu,
- vyvíja maximálne úsilie pri rozvoji a osvojovaní praktických zručností a znalostí,
- na všetkých hodinách uvedomelo a presne plní základné úlohy,
- pri športových hrách dodržiava pravidlá a chová sa v duchu fair play,
- cvičí vždy v cvičebnom úbore,
- nosí si potrebné pomôcky,
- tvorivo uplatňuje získané vedomosti a zručnosti (rozcvička, zostavy, herný prejav),
- v meraných testoch a disciplínach vykazuje zlepšenie,

Stupeň 2 – chváľitebný, ak žiak

- má záujem o preberané učivo a činnosti v plnom rozsahu,
- spolupracuje pri rozvoji pohybových zručností, osvojovanie zručností a znalostí,
- pri športových hrách dodržiava pravidlá a chová sa v duchu fair play,
- nemá vždy cvičebný úbor – na 25 % hodín,
- nemá vždy potrebné pomôcky - na 25 % hodín,

- s malými nedostatkami uplatňuje získané vedomosti a zručnosti (rozcvička, zostavy, herný prejav),
- u väčšiny meraných testoch a disciplínach vykazuje zlepšenie,
- za polrok plní všetky disciplíny,

Stupeň 3 – dobrý, ak žiak

- má len čiastočný záujem o preberané učivo,
- niekedy až po opakovanom upozornení učiteľom rozvíja pohybové zručnosti,
- zadané úlohy plní nedbanlivo, nepresne, s pomocou učiteľa,
- nemá vždy cvičebný úbor – na 50 % hodín,
- nemá vždy potrebné pomôcky - na 50 % hodín,
- s malými nedostatkami uplatňuje získané vedomosti a zručnosti (rozcvičky, zostavy, herný prejav, ...),
- len u niektorých meraných testov a disciplín preukazuje zlepšenie,
- za polrok nesplní všetky disciplíny,

Stupeň 4 – dostatočný, ak žiak

- malý záujem o pohybový rozvoj,
- cvičí len po opakovanom vyzvaní,
- nemá vždy cvičebný úbor – na 75 % hodín,
- nemá vždy potrebné pomôcky - na 75 % hodín,
- pohybové úlohy zvláda len s pomocou vyučujúceho,

Stupeň 5 – nedostatočný, ak žiak

- nemá záujem o pohybový rozvoj a pri činnostiach sa správa pasívne,
- nezvláda pohybové úlohy ani s pomocou vyučujúceho,
- nemá vždy cvičebný úbor – na menej ako 75 % hodín,
- nemá vždy potrebné pomôcky - na menej ako 75 % hodín,

c) Výslednú známku vypočítava automaticky elektronický systém v internetovej žiackej knižke podľa nasledujúceho vzorca:

Vzorec na výpočet celkového hodnotenia za polrok:

$$(V_1 + V_2 + \dots) \cdot 0,7 + (A_1 + A_2 + \dots) \cdot 0,3$$

Z = -----

$$(V \cdot 0,7 + A \cdot 0,3)$$

V₁, V₂,... - známky za vedomosti a zručnosti; V – počet známok z vedomosti a zručnosti

A₁, A₂,... - známky za aktivitu; A – počet známok za aktivitu

Kritériá na hodnotenie aktivity žiakov - príloha č. 1

1. **Súťaže** (bez ohľadu na umiestnenie, úroveň, druh – olympiády a pod.)

2. **Projekty organizované školou** (aktívne riešenie ...)

3. **Vlastná samostatná práca**

- vlastné projekty (referáty, seminárne práce, prezentácie...)
- vyhľadávanie a zabezpečovanie doplnkových materiálov (hmotné, textové, audiovizuálne + vlastný výskum)
- aktívna práca s e-learningom (riešenie úloh, zadaní a cvičení)
- individuálna práca s odbornou literatúrou a beletriou návrhy na vylepšenie vyučovacieho procesu
- spracovanie zadanej úlohy navyše

4. **Aktivita na hodinách**

- aktívna individuálna a skupinová práca
- aktívne riešenie problémových úloh
- správne vyriešenie problému
- originálne vyriešenie problému
- formulovanie problémových otázok
- hľadanie a spájanie súvislostí (medzi predmetové vzťahy)
- vyjadrenie vlastných názorov, postojov a stanovísk
- prejavovaný záujem o kultúrno-spoločenské dianie

5. **Iné**

- motivačné ohodnotenie zaktivizovania (aktívnej dlhodobej práce a prekonanie pasivity)
- účasť na mimo vyučovacích aktivitách v rámci predmetu (mimo vyučovania)
- pomoc spolužiakovi pri učení
- samo štúdium a vzdelávanie nad rámec výkonových štandardov

V rámci vyučovacieho procesu na jednej vyučovacej hodine môže žiak spĺňať aj viacero kritérií na hodnotenie aktivity, môže však byť ohodnotený iba raz.

10. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY

Kľúčové kompetencie učiteľa, a teda aj celkové hodnotenie, sú orientované na tri oblasti: na žiaka, na edukačný proces a na profesijný rozvoj. **Cieľom systému je:**

- získať prehľad o plnení školského vzdelávacieho programu a výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu,
- získať prehľad o odbornej a metodickej pripravenosti učiteľov a výchovných pracovníkov,
- sledovať odstránenie zistených nedostatkov vo výchovno - vzdelávacej činnosti,
- získať prehľad o objektívnosti hodnotenia a klasifikácie žiakov jednotlivými učiteľmi a dodržiavaní systému kontroly a hodnotenia detí a žiakov
- zabezpečiť plynulý chod vyučovania, dodržiavanie pracovnej disciplíny,

Formy, metódy a spôsoby kontroly

Priama hospitačná činnosť, v ktorej riaditeľ a zástupca riaditeľa v spolupráci s vedúcimi MZ a PK budú sledovať:

- dodržiavanie didaktických zásad, plnenie učebných osnov, metodických pokynov a požiadaviek štandardov v jednotlivých ročníkoch,
- využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky,
- dodržiavanie zásad klasifikácie žiakov,
- dodržiavanie psychohygienických zásad vo výchovno - vzdelávacej práci,
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách so zreteľom na charakter predmetu.

Pozorovanie, individuálny rozhovor, dotazník

Sledovanie a kontrola dokumentácie školy

- triedne knihy, klasifikačné záznamy, triedne výkazy, záznamy krúžkovej činnosti, plnenie BOZP, PO a pod.,
- predpísané písomné práce,
- kontrola práce triednych učiteľov,
- spolupráca s vychovávateľkami v ŠKD, spolupráca s výchovným poradcom.

11. POŽIADAVKY NA KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH A OSTATNÝCH ZAMESTNANCOV

Kompetencie zamestnancov potrebné pre rozvoj školy

Vedieť identifikovať potreby žiaka na základe jeho individuality.

- Poznať rodinné prostredie a špecifiká žiaka,
- Poznať zákonitosti psychického vývinu a špecifik žiaka príslušné danému vekovému obdobiu,
- Vedieť identifikovať individuálne potreby žiaka,
- Vedieť akceptovať jednotlivé učebné štýly žiakov,
- Akceptovať odlišnosť kultúr a ich vplyv na osobnosť žiaka.

Vedieť pripraviť, plánovať a vyhodnocovať výchovno – vzdelávací proces.

- Ovládať obsah vyučovaných predmetov,
- Spolupracovať pri tvorbe školských dokumentov,
- Schopnosť plánovať a projektovať vyučovanie,
- Zrealizovať vyučovanie prostredníctvom vyučovacej jednotky,
- Vedieť hodnotiť priebeh vyučovania a učenie sa žiaka.

Vedieť plánovať a realizovať svoj profesijný rozvoj.

- Vedieť používať a vyhodnocovať výsledky sebahodnotenia,
- Byť stotožnený so svojou profesijnou rolou a hodnotami školy,
- Vedieť napláňovať a realizovať svoj profesijný rozvoj.

Ovládať aspoň jeden z cudzích jazykov (ANJ, NEJ, RUJ) na úrovni A2.

- Poznať kritéria úrovni jazykových znalostí,
- Byť jazykovo vzdelaný na úrovni A2 aspoň v jednom cudzom jazyku,
- Vedieť diagnostikovať úrovne jazykových znalostí,
- Poznať úroveň jazykových znalostí v jednotlivých ročníkoch ZŠ.

Vedieť zaradiť aktivity metódy CLIL do vyučovacieho procesu v rámci vyučovacieho predmetu.

- Poznať metodiku CLIL pre vyučovanie cudzieho jazyka,
- Vybrať tematické celky predmetu, kde je možná realizácia CLIL – u,
- Formulovať ciele aktivít,
- Zaradiť aktivity CLIL na rozvoj jazykových kompetencií žiakov,

- Riadiť aktivity a určiť kritériá dosiahnutia cieľov,
- Vytvoriť priestor pre sebahodnotenie,
- Poskytnúť spätnú väzbu žiakom.

Vedieť rozvíjať komunikačné kompetencie žiakov.

- Definovať potrebné komunikačné kompetencie žiakov v cudzom jazyku,
- Formulovať ciele aktivít,
- Pripraviť učebný materiál na rozvíjanie jazykových kompetencií,
- Určiť kritériá úspešnosti,
- Aplikovať aktivity vo vyučovacom procese,
- Analyzovať a vyhodnotiť úspešnosť aktivity v závislosti na cieľ.

Vytvorené kompetencie vychádzajú z Pokynu ministra č. 39/2017, ktorým sa vydávajú profesijné štandardy pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení.

12. PODMIENKY PRE VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

V zmysle platnej legislatívy je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovnovzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodňujúcom prostredí, ktorých zohľadnenie mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností, osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1) žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j.:

- žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);

- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania);

2) žiak zo sociálne znevýhodneného (znevýhodňujúceho) prostredia;

3) žiak s nadaním.

Na efektívne vzdelávanie a saturáciu potrieb žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné zabezpečiť:

- včasnú špeciálnopedagogickú, psychologickú, medicínsku diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacieho obsahu, zaradenie špecifických vyučovacích predmetov, špecifický postup v hodnotení vzdelávacích výsledkov, aplikáciu alternatívnych foriem komunikácie, úzku spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka, vyplývajúcej z odbornej diagnostiky;
- materiálne vybavenie, ktoré zahŕňajú špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, úpravu prostredia (napr. bezbariérový prístup);
- odborný servis špeciálneho pedagóga, školského špeciálneho pedagóga, logopéda, liečebného pedagóga, asistenta učiteľa, školského psychológa, ďalej nižší počet žiakov v triede, v prípade individuálnej integrácie zníženie maximálneho počtu žiakov v triede, odborná príprava učiteľov;
- finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v:

1) špeciálnych školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením;

2) ostatných školách:

- v špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia; časť výchovno-vzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy; niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy;
- v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy, ak je to potrebné, podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a saturovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- zaradiť do školských vzdelávacích programov škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením, špecifické predmety, ktorými možno žiakovi, vzdelávanému formou školskej integrácie, nahradiť voliteľné predmety alebo iné vyučovacie predmety, podľa odporúčania školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie;
- podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a individuálnej potreby uplatňovať alternatívne formy komunikácie (posunkový jazyk, Braillovo písmo, alternatívna augmentatívna komunikácia);
- umožniť rozdelenie triedy na 2 skupiny v prípade integrácie žiakov s poruchami správania;
- dať možnosť učiteľovi flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- vypracovať individuálny vzdelávací program v prípade, že žiak nemôže vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie plniť požiadavky príslušného vzdelávacieho programu v špeciálnej škole alebo špeciálnej triede.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie):

- zabezpečiť odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovať individuálny vzdelávací program pre integrovaného žiaka, za ktorý zodpovedá triedny učiteľ v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie;
- využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifických predmetov, príp. na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga žiakov so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- zabezpečiť v rámci vyučovania možnosť individuálnej práce s vybranými žiakmi prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia

Komplexný obsah a špecifiká vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením sa nachádzajú v nasledujúcich vzdelávacích programoch:

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím;

Vzdelávací program pre žiakov so zrakovým postihnutím;

Vzdelávací program pre žiakov s telesným postihnutím;

Vzdelávací program pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou;

Vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami;

Vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených;

Vzdelávací program pre žiakov hluchoslepých;

Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia;

Vzdelávací program pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti;

Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím;

Vzdelávací program pre žiakov s poruchami správania;

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj. Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôbenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejaviť a uplatniť svoje schopnosti;
- nižší počet žiakov triede.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo všetky predmety). Tento program vypracúva triedny

učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania je potrebné venovať rovnakú pozornosť aj osobnostnému rozvoju nadaných žiakov, najmä v oblasti ich emocionality a sociálnych vzťahov. Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním sa uskutočňuje v:

1) základných školách so zameraním na rozvoj všeobecného intelektového nadania, resp. osemročných gymnáziách so zameraním na rozvoj všeobecného intelektového nadania;

2) športových školách;

3) ostatných školách v:

a) triedach so zameraním na rozvoj všeobecného intelektového nadania;

b) triedach s rozšíreným vyučovaním prírodovedných, spoločenskovedných alebo esteticko-výchovných predmetov;

c) športových triedach;

d) triedach základných škôl alebo osemročných gymnázií spolu s ostatnými žiakmi školy (školská integrácia).

Žiaci tried podľa ods. 3 písm. a) a b) môžu časť vyučovania absolvovať mimo týchto tried spolu s ostatnými žiakmi školy. Žiaci s nadaním vzdelávaní v triedach podľa ods. 3 písm. d) postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Pre nadaného žiaka, ktorý je vzdelávaný v bežnej triede základnej školy alebo osemročného gymnázia (integrované vzdelávanie) treba vypracovať individuálny vzdelávací program. Ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania, môžu byť individuálne vzdelávacie programy všetkých týchto žiakov rovnaké.

Podmienkou zaradenia žiaka do športovej školy alebo triedy je úspešné absolvovanie talentových skúšok, nie vyjadrenie zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Žiak bez tohto vyjadrenia nie je pokladaný za žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov možno zriaďovať aj pre tých nadaných žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania postupujú nadaní žiaci, ktorí majú okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia

alebo sociálne znevýhodneného prostredia, podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu obmedzení žiaka. Pri jeho príprave spolupracuje triedny učiteľ s príslušným odborným zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Ak je nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, môže byť do jeho vzdelávania zapojený aj asistent učiteľa.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania a na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov;
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- spolupracovať so psychológom, v prípade umelecky nadaných žiakov s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov, a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej, emocionálnej, sociálnej i v oblasti manuálnych zručností;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

OBSAH

1. VŠEOBECNÉ ÚDAJE	2
2. Charakteristika školy	5
Orientácia na vyučovanie cudzích jazykov od 1. ročníka	5
Čestné meno	5
Metóda CLIL	6
Vznik materskej a jazykovej školy	6
SUPERAR	6
Rekonštrukcia školy	7
Charakteristika žiakov	7
Personálne zabezpečenie	7
3. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania	9
Vízia školy	9
Poslanie školy	9
Hodnoty školy	9
Vymedzenie vlastných cieľov	10
Špecifické ciele vzdelávania	11
4. Vlastné zameranie školy, profil absolventa	12
Zameranie školy	12
Profil absolventa	12
Vzdelávacie oblasti a prierezové témy	14
Učebné osnovy	30
Učebný plán	31
5. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	37
6. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	38
Povinné personálne zabezpečenie	38
7. Materiálno-technické a priestorové podmienky	39
Priestorové vybavenie	39
Odborné učebne	40
8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	40
9. Vnútroštruktúrný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov	42
Všeobecné ustanovenia	42
Hodnotenie a klasifikácia žiakov v primárnom vzdelávaní	43

Hodnotenie žiakov v nižšom sekundárnom vzdelávaní pre predmety – slovenský jazyka literatúra, cudzie jazyky, svet okolo nás, matematika, informatika, fyzika, biológia, chémia, fyzika, technika	45
Hodnotenie žiakov v nižšom sekundárnom vzdelávaní pre predmety výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova.....	48
Kritériá na hodnotenie aktivity žiakov	50
10. Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	51
11. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov	52
12. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	53
Obsah	59